

Monika Kwiatkowska

Zawody medyczne

Pytania i odpowiedzi

Wolters Kluwer

Monika Kwiatkowska

Zawody medyczne

Pytania i odpowiedzi

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 stycznia 2018 r.

Wydawca
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący
Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne
Małgorzata Masłowska

Łamanie
Fotoedytor

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2018

ISBN 978-83-8124-355-1

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	7	
Rozdział I		
Czas pracy pracowników medycznych, dyżury	11	
Rozdział II		
Składniki wynagrodzenia, odprawa, składki ZUS		
– w przypadku różnych zawodów medycznych	57	
1. Wynagrodzenie	57	
2. Odprawa	66	
3. Składki ZUS	72	
Rozdział III		
Problemy praktyczne wynikające z przepisów ustawy z 8.06.2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz.U. poz. 1473)		80
Rozdział IV		
Urlopy personelu medycznego, zasady obliczania wynagrodzenia za urlop	109	
Rozdział V		
Wstępne, okresowe i kontrolne badania lekarskie pracowników medycznych. Kwalifikacje lekarzy medycyny pracy	125	

Rozdział VI**Zasady wystawiania tzw. zwolnień lekarskich**

i tzw. zwolnień na opiekę	145
1. Zasady wystawiania tzw. zwolnień lekarskich	145
2. Zasady wystawiania tzw. zwolnień na opiekę	167

Rozdział VII

Zasady wystawiania recept	183
--	-----

Rozdział VIII

Varia	203
--------------------	-----

Bibliografia	237
---------------------------	-----

Wykaz orzeczeń	239
-----------------------------	-----

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm.)
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
- r.b.l.p. – rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z 30.05.1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz.U. z 2016 r. poz. 2067)
- r.b.l.p.p.o.f. – rozporządzenie Ministra Zdrowia z 21.12.2015 r. w sprawie badań lekarskich i psychologicznych osób ubiegających się o wpis lub posiadających wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej (Dz.U. poz. 2323)
- r.o.n. – rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 15.07.2013 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2015 r. poz. 1110 ze zm.)
- r.o.w.u. – rozporządzenie Ministra Zdrowia z 8.09.2015 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1146 ze zm.)
- r.p.o.b. – rozporządzenie Ministra Zdrowia z 30.11.2009 r. w sprawie przeprowadzania okresowych bezpłatnych badań lekarskich członka ochotniczej straży pożarnej biorącego bezpośredni udział w działaniach ratowniczych (Dz.U. poz. 1627)

-
- r.r.l. – rozporządzenie Ministra Zdrowia z 8.03.2012 r. w sprawie recept lekarskich (Dz.U. z 2017 r. poz. 1570 ze zm.)
- r.s.p.l. – rozporządzenie z 26.09.2012 r. w sprawie stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentystry (Dz.U. z 2014 r. poz. 474 ze zm.)
- r.s.t.s.o. – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 10.11.2015 r. w sprawie trybu i sposobu orzekania o czasowej niezdolności do pracy, wystawiania zaświadczenia lekarskiego oraz trybu i sposobu sprostowania błędów w zaświadczeniu lekarskim (Dz.U. poz. 2013)
- r.s.d. – rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z 27.07.2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. poz. 1860 ze zm.)
- r.s.u. – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 29.05.1996 r. w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz.U. z 2017 r. poz. 927)
- r.z.u.u. – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 8.01.1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U. poz. 14 ze zm.)
- r.z.w.u. – rozporządzenie Ministra Zdrowia z 14.10.2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz.U. poz. 1628)
- u.dz.l. – ustawa z 15.04.2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1638 ze zm.)
- u.o.c. – ustawa z 12.12.2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2017 r. poz. 2206 ze zm.)
- u.o.o.m. – ustawa z 22.08.1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz.U. z 2017 r. poz. 2213)
- u.p.d. – ustawa z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 2032 ze zm.)
- u.p.f. – ustawa z 6.09.2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2017 r. poz. 2211 ze zm.)
- u.p.s. – ustawa z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.)

- u.r.l. – ustawa z 12.05.2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1844 ze zm.)
- u.r.z.s. – ustawa z 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 2046 ze zm.)
- u.s.d.g. – ustawa z 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2168 ze zm.)
- u.s.i.o.z. – ustawa z 28.04.2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz.U. z 2017 r. poz. 1845 ze zm.)
- u.s.u.n. – ustawa z 8.06.2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz.U. poz. 1473)
- u.s.u.s. – ustawa z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.)
- u.s.w.p. – ustawa z 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1773 ze zm.)
- u.s.z.r. – ustawa z 13.03.2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. z 2016 r. poz. 1474 ze zm.)
- u.ś.o.z. – ustawa z 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1938 ze zm.)
- u.ś.p.c. – ustawa z 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2017 r. poz. 1368 ze zm.)
- u.t.d. – ustawa z 6.09.2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2200 ze zm.)
- u.z.l.l.d. – ustawa z 5.12.1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz.U. z 2017 r. poz. 125 ze zm.)
- u.z.z. – ustawa z 23.05.1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1881)

Inne

- Dz.U. – Dziennik Ustaw
- eWUŚ – Elektroniczna Weryfikacja Uprawnień Świadczeniobiorców
- NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

NPL	– Nocna Pomoc Lekarska
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
PIP	– Państwowa Inspekcja Pracy
PIS	– Państwowa Inspekcja Sanitarna
POZ	– podstawowa opieka zdrowotna
SN	– Sąd Najwyższy
SPZOZ	– samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej

Rozdział I

CZAS PRACY PRACOWNIKÓW MEDYCZNYCH, DYŻURY

Pytanie 1

Czy zgodna z zapisami Kodeksu pracy jest sytuacja, w której pracownik medyczny zatrudniony w niepełnym wymiarze godzin pracuje przez 6 dni w tygodniu (3 dni po 3 godziny i 3 dni po 6 godzin)?

Odpowiedź

Pracownik medyczny zatrudniony w niepełnym wymiarze godzin może pracować przez 6 dni w tygodniu (3 dni po 3 godziny i 3 dni po 6 godzin), o ile nie narusza to zasady, zgodnie z którą pracownikowi należy zapewnić co najmniej 11 godzin nieprzerwanego dobowego odpoczynku oraz 35 godzin nieprzerwanego odpoczynku w każdym tygodniu.

Uzasadnienie

Zarówno przepisy ustawy z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm.) – dalej k.p. – jak i ustawy z 15.04.2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1638 ze zm.) – dalej u.dz.l. – przewidują ogólną zasadę zapewnienia pracownikowi co najmniej 11 godzin nieprzerwanego dobowego odpoczynku oraz 35 godzin nie-

przerwanego odpoczynku w każdym tygodniu. Unormowania ustawy o działalności leczniczej stanowią przepisy szczególne w stosunku do Kodeksu pracy, zatem Kodeks pracy stosuje się jedynie w zakresie nieuregulowanym w ustawie o działalności leczniczej.

Zgodnie z art. 97 ust. 1 u.d.z.l. pracownikowi przysługuje w każdej dobie prawo do co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku. Pracownikowi pełniącemu dyżur medyczny okres odpoczynku, o którym mowa w art. 97 ust. 1 u.d.z.l., powinien być udzielony bezpośrednio po zakończeniu pełnienia dyżuru medycznego (art. 97 ust. 2 u.d.z.l.).

Ponadto, zgodnie z art. 97 ust. 3 u.d.z.l., pracownikowi przysługuje w każdym tygodniu prawo do co najmniej 35 godzin nieprzerwanego odpoczynku, obejmującego co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku dobowego. Wyjątek od powyższego wprowadza art. 97 ust. 4 u.d.z.l., zgodnie z którym w przypadku uzasadnionym organizacją pracy pracownikowi medycznemu przysługuje w każdym tygodniu prawo do co najmniej 24 godzin nieprzerwanego odpoczynku, udzielanego w okresie rozliczeniowym nie dłuższym niż 14 dni.

Warto w tym miejscu przywołać Stanowisko Komisji Prawnej Głównego Inspektora Pracy (por. pismo z 27.09.2012 r., PIP 2013/9435/7, niepubl.), gdzie wskazuje się, że zgodnie z art. 97 ust. 3 u.d.z.l. pracownikowi przysługuje w każdym tygodniu prawo do co najmniej 35 godzin nieprzerwanego odpoczynku, obejmującego minimum 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku dobowego. W przypadku uzasadnionym organizacją pracy pracownicy, którzy mogą zostać zobowiązani do pełnienia dyżuru medycznego, mają prawo nie do 35 godzin, lecz do 24 godzin nieprzerwanego odpoczynku tygodniowego, udzielanego w okresie rozliczeniowym nie dłuższym niż 14 dni (art. 97 ust. 4 u.d.z.l.). Oznacza to, że w niektórych tygodniach pracownicy ci nie muszą mieć zapewnionego nawet skróconego do 24 godzin odpoczynku tygodniowego, pod warunkiem że zostanie on zapewniony (zrekompensowany) w 14-dniowym okresie rozliczeniowym. Okres ten należy liczyć od dnia, w którym pracownik nie

otrzymał należnego odpoczynku tygodniowego (T. Rek, *Komentarz do art. 97 ustawy o działalności leczniczej*, Warszawa 2014).

Zatem co do zasady pracownikowi medycznemu należy zapewnić co najmniej 35 godzin nieprzerwanego odpoczynku, obejmującego minimum 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku dobowego, jednakże w przypadku pracowników pełniących dyżur medyczny nieprzerwany odpoczynek tygodniowy ulega skróceniu do 24 godzin, pod warunkiem że zostanie on zapewniony (zrekompensowany) w 14-dniowym okresie rozliczeniowym.

Pytanie 2

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – dalej SPOZ – ma podpisaną umowę z innym podmiotem leczniczym w celu zabezpieczenia dyżurów lekarskich w nocnej i świątecznej opiece zdrowotnej. Na pełnienie tych dyżurów podwykonawca podpisał umowę z lekarzem prowadzącym działalność gospodarczą zatrudnionym w SPZOZ na podstawie umowy o pracę. Czy w związku z tym, że dyżury pełni pracownik SPZOZ, SPZOZ powinien odprowadzać składki ZUS-owskie?

Odpowiedź

Kwestia poruszona w pytaniu budzi kontrowersje. Zgodnie jednak z aktualnym orzecznictwem w takim przypadku SPZOZ będzie musiał jako płatnik składek opłacić składki zarówno z umowy o pracę, jak i z umowy zlecenia, ponieważ lekarz będzie traktowany w świetle przepisów ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.) – dalej u.s.u.s., wyłącznie jako pracownik SPZOZ-u.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 8 ust. 2a u.s.u.s. za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agen-

Zawody medyczne. Pytania i odpowiedzi

Monika Kwiatkowska – radca prawny; mediator; arbiter sądu polubownego; specjalista z zakresu prawa farmaceutycznego, prawa pracy i prawa medycznego, współautorka publikacji *Meritum. Prawo farmaceutyczne* (Warszawa 2016); ekspert współpracujący m.in. z Serwisem Prawo i Zdrowie Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Książka stanowi zbiór odpowiedzi na pytania zadawane w związku z pojawiającymi się w praktyce problemami dotyczącymi zatrudniania pracowników wykonujących zawody medyczne w różnorodnych podmiotach leczniczych, a także z wykonywaniem tych zawodów. Około 100 odpowiedzi z uzasadnieniem pomoże w znalezieniu rozwiązania najbardziej nurtujących problemów.

Autorka omawia m.in. następujące zagadnienia:

- czas pracy i dyżury pracowników medycznych,
- wynagrodzenie, odprawy, składki ZUS,
- urlopy i zasady obliczania wynagrodzenia za urlop,
- wstępne, okresowe i kontrolne badania lekarskie pracowników medycznych,
- zasady wystawiania zwolnień lekarskich i recept.

Publikacja przeznaczona jest przede wszystkim dla osób wykonujących zawody medyczne – lekarzy, pielęgniarek, położnych, salowych, ratowników medycznych, fizjoterapeutów, techników radiologów, a także dla kierowników podmiotów leczniczych oraz prawników zajmujących się problematyką związaną z wykonywaniem zawodów medycznych. Może być również przydatna dla studentów, uczniów i wykładowców szkół prowadzących kształcenie w poszczególnych zawodach medycznych.

CENA 129 Zł (W TYM 5% VAT)

9 788381 243551 W01P01

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8124-355-1

9 788381 243551

Wolters Kluwer